

**Pemahaman Program Bandar Selamat dalam Keselamatan  
Awam (Jenayah) di Wangsa Maju Kuala Lumpur**  
(Understanding Safe City Program in Public Safety (Crime)  
in Wangsa Maju Kuala Lumpur)

JAMALUDIN MUSTAFFA, HANANI SIDEK &  
MOHD HILMI HAMZAH

Pusat Pengajian Pembangunan Sosial, Universiti Utara Malaysia,  
Institut Tadbiran Awam Negara &  
Pusat Penyelidikan Dasar dan Kajian Antarabangsa, Universiti Sains Malaysia,  
Email: [jam@uum.edu.my](mailto:jam@uum.edu.my)

**Abstrak**

*Sejak kebelakangan ini isu jenayah dan keselamatan merupakan isu utama yang sangat menarik perhatian umum di Malaysia. Tidak dapat dinafikan bahawa isu jenayah adalah berkait rapat dengan pelaksanaan Program Bandar Selamat yang telah diwujudkan pada tahun 2004 bagi mempertingkatkan lagi mutu keselamatan kepada masyarakat dan merupakan usaha yang dilakukan oleh Kerajaan Malaysia untuk mengatasi peningkatan kadar jenayah. Kajian ini bertujuan untuk mengupas persepsi awam yang tinggal di kawasan taman perumahan mengenai Program Bandar Selamat yang dilaksanakan di kawasan taman perumahan mereka. Objektif kajian ini adalah untuk mengenal pasti tahap keselamatan di kawasan taman perumahan, tahap kebimbangan penduduk terhadap jenayah di kawasan tersebut serta mengenal pasti langkah-langkah pencegahan jenayah di bawah Program Bandar Selamat yang paling sesuai dilaksanakan di kawasan tersebut daripada persepsi penduduk setempat. Kawasan kajian yang dipilih adalah Taman Perumahan Wangsa Melawati, Wangsa Maju, Kuala Lumpur. Hasil kajian mendapati kebanyakan responden tidak pasti sama ada tahap keselamatan di kawasan taman perumahan mereka adalah terjamin. Dari segi kebimbangan terhadap jenayah, hasil kajian mendapati penduduk berasa selamat tinggal di kawasan taman perumahan ini. Manakala bagi langkah-langkah pencegahan jenayah yang paling sesuai dilaksanakan di kawasan taman perumahan mengikut persepsi penduduk adalah penyediaan Balai Polis tetap atau bergerak, meningkatkan rondaan di kawasan taman perumahan dan pemasangan CCTV di kawasan perniagaan dan tempat awam. Justeru itu, bagi meningkatkan tahap keselamatan dan menjayakan Program Bandar Selamat di kawasan taman perumahan ini adalah mengaktifkan Persatuan Penduduk dan meningkatkan peranan DBKL dalam aspek keselamatan yang di bawah bidang kuasanya.*

**Kata kunci:** program bandar selamat, keselamatan awam, jenayah

### Abstract

*In recent years crime and safety issues are among the key issues that have attracted public attention in Malaysia. It is undeniable that the issue of crime is closely related to the implementation of the Safe City Program which was established in 2004 to improve public safety of the community. This program is an effort made by the Government of Malaysia to overcome the rise in crime rates. This study further explores the public perception towards the Safe City Program implemented in their housing area. The objectives of this study are to identify the level of security in housing areas, to identify the fear of crime among the population in that area and to identify crime prevention measures under the Safe City Program that are most suitable for implementation in the area from the perception of the local population. The selected study area is Taman Perumahan Wangsa Melawati, Wangsa Maju, Kuala Lumpur. The results showed that most of the respondents are not certain about the level of security in their residential area. In terms of fear of crime, the study found that the residents feel safe living in this area. Meanwhile, from the respondents' point of view, the most suitable crime prevention measures to be implemented in this area are the provision of police posts or mobile stations, improved surveillance in the residential area and the installation of CCTVs in commercial premises and public places. In order to improve the Safe City Program in this area, it is recommended that the residents activate the Resident's Association, and the Kuala Lumpur City Hall enhances its role in the security aspect under its jurisdiction.*

**Keywords:** *safe city program, public safety, crime*

### Pengenalan

Jenayah merupakan satu isu yang sangat menarik perhatian umum di Malaysia. Berdasarkan artikel bertajuk “Jenayah Turun 35 Peratus” yang dilaporkan dalam akhbar Berita Harian bertarikh 28 Mac 2011, isu mengenai jenayah timbul pada penghujung tahun 2008 selepas beberapa orang awam menjadi mangsa jenayah jalanan seperti ragut hingga menyebabkan kematian.

Pada tahun 2010, Kerajaan Malaysia telah memperkenalkan Government Transformation Programme (GTP) sebagai satu usaha nekad Kerajaan untuk mentransformasikan secara radikal cara bekerja Kerajaan agar dapat menghasilkan penyelesaian sebenar bagi isu-isu sebenar. Melalui GTP, Kerajaan telah menetapkan strategi mengurangkan jenayah sebagai salah satu daripada enam National Key Result Area (NKRA).

NKRA mengurangkan jenayah menumpukan kepada jenayah jalanan. Bagi mengurangkan jenayah jalanan, salah satu inisiatif yang ditetapkan adalah menubuhkan Program Bandar Selamat. Pelaksanaan Program Bandar

Selamat menggabungkan beberapa agensi yang berkaitan seperti Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (JPBD), Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT), Polis Diraja Malaysia (PDRM), Yayasan Pencegahan Jenayah Malaysia (YPJM), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan lain-lain adalah bertujuan untuk menangani masalah tempatan dengan inisiatif yang disesuaikan menurut keperluan tempatan.

Berdasarkan kepada statistik jenayah di Malaysia bagi tahun 2006 hingga 2010 (PDRM, 2011), didapati jumlah keseluruhan bilangan kes jenayah di Malaysia yang dilaporkan bagi tahun 2006 hingga 2009 telah menunjukkan peningkatan di mana pada tahun 2006 sebanyak 153,714 kes jenayah dilaporkan dan meningkat kepada 193,728 kes pada tahun 2007. Pada tahun 2008, sebanyak 206,713 kes dilaporkan dan seterusnya meningkat kepada 209,617 pada tahun 2009. Walau bagaimanapun, pada tahun 2010, bilangan kes jenayah yang dilaporkan berkurang kepada 177,802 kes.

Baru-baru ini peningkatan jenayah terutamanya di bandaraya seperti Kuala Lumpur amatlah membimbangkan masyarakat terutamanya yang berada di kawasan perumahan Wangsa Maju di mana berdasarkan statistik yang dikeluarkan menunjukkan terdapat peningkatan setiap tahun dari tahun 2006 hingga 2009 kecuali pada tahun 2010 terdapat sedikit penurunan kadar jenayah tersebut (PDRM, 2011).

Walaupun kadar jenayah indeks keseluruhan telah mencatatkan penurunan yang ketara pada tahun 2010, akhbar Berita Harian bertarikh 6 Jun 2011 bertajuk “Keselamatan Rakyat Diutama” melaporkan bahawa Kerajaan tidak akan terus selesa kerana rakyat masih diselubungi perasaan takut dan berpandangan negatif terhadap keselamatan mereka (Syuhada & Hardi, 2011). Namun jika dilihat dari segi purata, kes jenayah yang berlaku di Wangsa Maju mencatatkan lebih kurang 150 kes sebulan. Jumlah ini masih agak tinggi iaitu hanya melibatkan purata pengurangan sebanyak 26 kes sebulan berbanding tahun 2009 walaupun kejadian seumpama itu telah berkali-kali dilaporkan kepada pihak polis, namun ia kelihatan masih gagal ditangani (Utusan Online, 2010).

Justeru itu perbincangan ini akan memfokuskan kepada masalah jenayah di mana ianya berkait rapat dengan pelaksanaan Program Bandar Selamat. Berdasarkan kepada permasalahan tersebut perbincangan ini ingin melihat sejauh mana pelaksanaan Program Bandar Selamat mempengaruhi persepsi masyarakat terhadap tahap keselamatan? Apakah kebimbangan terhadap jenayah masih membelenggu masyarakat walaupun konsep Program Bandar Selamat telah dipraktikkan? Jika tidak bagaimana langkah-langkah yang perlu diperkukuhkan atau dilaksanakan dalam memastikan Program Bandar Selamat memberi keberkesanan di kawasan terbabit dalam mengurangkan jenayah.

### **Objektif Kajian**

Secara umumnya kajian ini bertujuan untuk melihat tahap persepsi awam terhadap Program Bandar Selamat di kawasan Taman Perumahan Wangsa Melawati. Secara spesifik kajian ini ingin mengenal pasti;

- 1) Mengetahui sejauhmana Program Bandar Selamat mempengaruhi persepsi awam terhadap tahap keselamatan.
- 2) Mengetahui sejauhmana kebimbangan terhadap jenayah (fear of crime) mempengaruhi persepsi masyarakat terhadap pelaksanaan Program Bandar Selamat.
- 3) Mengetahui langkah-langkah pencegahan jenayah yang ada di bawah Program Bandar Selamat yang sesuai dilaksanakan di kawasan kajian.

### **Ulasan Karya**

#### ***Konsep Jenayah***

Jenayah didefinisikan sebagai satu perbuatan atau sebarang kesalahan yang membahayakan masyarakat dan segala perbuatan atau tindakan itu boleh disabit kesalahannya disisi undang-undang dan orang yang melakukannya bertanggungjawab menerima hukuman denda atau penjara (Mohd Radzuan, 1995).

Tun Salleh Abbas (Hasnah, 1995) berpendapat bahawa jenayah ialah kesalahan yang dilakukan oleh seseorang dengan niat hendak melakukan kesalahan itu. Kesalahan yang dilakukan oleh individu tersebut boleh dihukum dengan balasan penjara, denda, diseksa atau dibunuh. Hukuman dikenakan kerana melakukan jenayah seperti mencuri, merompak, membunuh dan sebagainya yang salah dari segi undang-undang.

Jenayah dibahagikan kepada dua (2) iaitu jenayah harta benda dan jenayah kekerasan.

- a) Jenayah harta benda  
Jenayah harta benda hanya melibatkan ancaman ke atas harta benda sahaja. Jenayah harta benda termasuklah pecah rumah dan curi (siang), pecah rumah dan curi (malam), curi motor lori/van/jentera berat, curi motokar, curi motosikal, curi ragut dan lain-lain curi (JPBD, 2010).
- b) Jenayah Kekerasan  
Jenayah kekerasan adalah perbuatan yang mendatangkan ancaman dan kecederaan ke atas seseorang, di mana perlakuan yang termasuk

di bawahnya adalah bunuh, samun berkawan bersenjata api, samun berkawan tanpa senjata api, samun bersenjata api, samun tanpa bersenjata api, rogol dan mencederakan manusia (JPBD, 2010).

### ***Kebimbangan Terhadap Jenayah***

Kebimbangan terhadap jenayah menurut Ditton, Bannister, Gilchrist & Farrall (1999), kebimbangan atau takut adalah satu istilah yang meliputi pelbagai jenis perasaan yang mengelirukan, perspektif dan anggaran risiko. Perasaan ini adalah berbeza bagi orang yang berbeza. Jenayah adalah ciri-ciri yang tidak dapat dielakkan dalam tamadun manusia. Lee (2007) berpendapat bahawa dalam tempoh empat dekad yang lalu, perasaan takut terhadap jenayah telah menjadi satu kebimbangan yang semakin ketara kepada kriminologis, victimologis, penggubal dasar, ahli-ahli politik, polis, media dan orang awam. Beliau juga menekankan bahawa kemunculan perasaan takut terhadap jenayah ditunjukkan oleh perkembangan yang luar biasa dalam bidang penyelidikan dan kesusasteraan. Perkembangan ini turut diketengahkan oleh Newburn (2003), yang menunjukkan bahawa sejak tahun 1970-an jenayah dan perasaan takut terhadap jenayah telah muncul dan menjadi perkara baru dalam kehidupan seharian.

Walklate (2007) menyatakan bahawa pertumbuhan sensitiviti ketakutan terhadap jenayah adalah selari dengan pertumbuhan sensitiviti kepada mangsa jenayah secara umum. Beliau berpendapat perkembangan ini adalah dirangsang oleh liputan media pada awal tahun 1970 dan peningkatan kadar jenayah yang direkodkan sepanjang dekad ini telah membawa kepada pengenalan British Crime Survey (BCS) pada tahun 1982.

Kajian oleh Warr (1994) mendapati, tindak balas yang paling biasa kepada perasaan takut terhadap jenayah di Amerika Syarikat adalah dengan mengelakkan atau menjauhi tempat yang dilihat berbahaya. Dalam kaji selidik di Seattle dan Dallas (bandar di Amerika Syarikat), sebagai contoh, 63 peratus dan 77 peratus daripada responden, masing-masing melaporkan bahawa mereka mengelakkan diri daripada berada di bandar-bandar tertentu. Apabila penduduk Dallas ditanya untuk mengenal pasti kawasan-kawasan berbahaya di bandar mereka, empat daripada lima melaporkan bahawa mereka tidak pergi berdekatan atau melalui kawasan-kawasan tersebut dengan kerap. Selain mengelakkan tempat-tempat yang sering berlaku jenayah, kebimbangan terhadap jenayah juga memberi kesan kepada pilihan laluan yang digunakan apabila melancong, bentuk atau jenis pengangkutan yang digunakan dan kekerapan penduduk meninggalkan kediaman mereka (DuBow, McCabe & Kaplan 1979). Bentuk pengangkutan adalah pengangkutan laut, udara dan darat, manakala jenis pengangkutan pula adalah kapal, kapal terbang, bas, kereta dan lain-lain.

Di Malaysia, berbagai langkah diambil bagi mengurangkan perasaan takut rakyat terhadap jenayah. Sebagai contoh, di Temerloh, pihak PDRM Temerloh telah memberikan fokus utama kepada usaha untuk mengurangkan rasa takut menjadi mangsa jenayah (*reduce fear of crime*) di kalangan penduduk Temerloh dengan melaksanakan inisiatif seperti berikut:

- a) Mendekati masyarakat serta mendapatkan keyakinan masyarakat untuk sama-sama membantu pihak polis dalam menangani jenayah melalui *high profile policing*. Ini merupakan konsep kehadiran polis di mana polis akan turun padang untuk bertemu masyarakat dan konsep ini telah dilaksanakan sejak 14 Januari 2010.
- b) Melibatkan masyarakat dalam aktiviti kepolisan seperti Program Rakan Cop dan sebagainya.

### ***Konsep Bandar Selamat dan Perlaksanaannya di Peringkat Antarabangsa dan Malaysia***

Bandar Selamat didefinisikan sebagai bandar yang bebas dari semua ancaman fizikal, sosial dan mental. Persekitarannya sentiasa dalam keadaan paling terpelihara, tidak menimbulkan suasana yang boleh menggalakkan kejadian mengganggu gugat kesejahteraan setempat. Penghuni sentiasa berada dalam keadaan yang paling selamat, sejahtera, sihat dan ceria (JPBD, 2006).

Menurut Ahmad Nazrin Aris & Zainab (2009), pemahaman Program Bandar Selamat sebagai bandar yang bebas jenayah sebenarnya bermula daripada Program Bandar Selamat yang dilancarkan di peringkat antarabangsa. *United Nations Centre For Human Settlements* (UN-Habitat) merupakan badan antarabangsa yang bertanggungjawab mencetuskan idea tentang konsep ini rentetan daripada peningkatan kadar kes jenayah di bandar yang telah menimbulkan pelbagai episod keganasan. Fenomena ini telah mendapat perhatian UN-Habitat sehingga membawa kepada pelancaran Program Bandar Selamat pada tahun 1996. Program yang dilaksanakan melalui PBT di peringkat perbandaran ini membawa dua objektif utama, iaitu:

- a) Menyokong sepenuhnya usaha-usaha membina kesedaran tentang kemerosotan keselamatan bandar; dan dengan itu
- b) Menyumbang kepada pembangunan strategi pencegahan jenayah.

Menurut *A Road Map to Safe City* (2008), bandar selamat adalah berasaskan kepada model dasar yang dipelopori di United Kingdom (UK) di mana perkongsian di kalangan perniagaan, peruncit, penguatkuasa undang-undang dan Kerajaan Tempatan diwujudkan untuk mengurangkan jenayah dan keganasan di kawasan perniagaan metropolitan.

Program Bandar Selamat dilancarkan oleh Target Corp. pada tahun 2004 di Minneapolis, Indiana, Amerika Syarikat untuk memupuk perkongsian di

antara pihak polis dan anggota masyarakat bagi tujuan mengurangkan jenayah. Dalam tempoh lima tahun, bandar selamat telah dilaksanakan di 20 bandar di seluruh Amerika Syarikat. Oleh kerana Program Bandar Selamat dibangunkan oleh pihak berkuasa tempatan masing-masing, maka setiap program adalah berbeza di antara satu sama lain. Terdapat Program Bandar Selamat yang menekankan kepada pengenalan CCTV atau teknologi lain, tetapi di tempat lain pula memfokuskan kepada kaedah baru perkongsian maklumat antara pihak polis dan pemimpin masyarakat. Jika sesetengah bandar memfokuskan kepada perniagaan di pusat bandar, di tempat lain pula ia menumpukan kepada mengurangkan keganasan di kawasan perumahan (Police Executive Research Forum (PERF), 2010).

Di United Kingdom, Program Bandar Selamat telah menyediakan 16 buah projek termasuk di Ireland dan Scotland. Di Nottingham, England sejumlah peruntukan wang yang besar telah digunakan bagi menjalankan aktiviti pencegahan jenayah di seluruh pusat bandar tersebut. Tumpuan diberikan kepada pembaikan lampu jalan, keselamatan tempat letak kereta, keselamatan pengangkutan awam, meningkatkan tahap keselamatan di premis kediaman dan pusat perniagaan. Selain itu, tumpuan juga diberikan kepada meningkatkan keselamatan wanita dan golongan tua, menitikberatkan pemasangan kunci, keselamatan di perhentian bas, taman rekreasi dan stesen keretapi. Tumpuan utama dalam projek Bandar Selamat di Great Britain melibatkan semua pihak sama ada agensi Kerajaan atau swasta. Kepentingan awam diletakkan sebagai asas kepada pembentukan masyarakat bandar yang selamat dan sejahtera (Jamaludin, 2007).

Di Malaysia idea pewujudan bandar selamat dicetuskan oleh Y.A.B. Perdana Menteri dalam Mesyuarat Kabinet pada 28 Januari 2004 (<http://jpbd.kelantan.gov.my>). Dalam mesyuarat tersebut, Y.A.B Perdana Menteri telah menyatakan kebimbangan beliau terhadap bilangan jenayah yang semakin meningkat di negara ini. Lanjutan daripada mesyuarat tersebut, Jemaah Menteri mencadangkan supaya diwujudkan bandar dan pekan selamat di negara ini, contohnya mengelakkan lorong-lorong daripada sunyi, gelap dan lain-lain penambahbaikan sebagai langkah pencegahan jenayah. Setiap pelan pembangunan pekan dan bandar baru hendaklah mengambil kira aspek-aspek keselamatan (<http://jpbd.kelantan.gov.my>).

Susulan daripada keputusan Jemaah Menteri tersebut, KPKT telah mencadangkan pelaksanaan Program Bandar Selamat yang mengandungi 23 langkah pencegahan jenayah. Program ini melibatkan pelbagai agensi seperti JPBD, PDRM, YPJM dan lain-lain agensi. Semua agensi ini perlu memainkan peranan bersama bagi mencapai objektif pembangunan bandar yang selamat. Program ini telah diperakui oleh Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan (MNKT) pada 11 Oktober 2004 (JPBD, 2010).

Kajian semula Program Bandar Selamat merupakan di antara aktiviti NKRA di bawah tindakan KPKT. JPBD bersama stakeholders Program Bandar Selamat dalam Mesyuarat Pasukan Petugas Program Bandar Selamat pada 29 – 30 Disember 2009 telah berbincang dan bersetuju untuk memantapkan 23 Langkah Pencegahan Jenayah 2004 kepada 15 Langkah. Takrifan semula 15 Langkah Program Bandar Selamat bertujuan untuk memudahkan pelaksanaan Program Bandar Selamat dengan memberi pilihan kepada PBT untuk melaksanakan langkah-langkah bandar selamat mengikut kesesuaian setempat. Takrifan semula ini telah dipersetujui oleh semua PBT, PDRM, Kementerian Dalam Negeri (KDN), wakil makmal NKRA mengurangkan Jenayah dan Pertubuhan Bukan Kerajaan yang terlibat secara langsung dalam pelaksanaan Program Bandar Selamat 2004. Kertas makluman takrifan semula Program Bandar Selamat telah diperakukan oleh MNKT ke-63 pada 2 September 2010 (JPBD, 2010).

Menurut laman sesawang JPBD Negeri Kelantan, <http://jpbd.kelantan.gov.my>, terdapat empat (4) matlamat utama pewujudan bandar selamat iaitu:

- a) Bandar yang bebas daripada keganasan (*violence*) merosakkan harta benda awam dan nyawa seperti gejala ragut, pecah rumah, kecurian dan sebagainya.
- b) Bandar yang bebas dari kemusnahan dan malapetaka ekoran bencana alam seperti banjir dan tanah runtuh.
- c) Bandar yang bebas dari kemerosotan sosial dan moral (*social and moral decay*) seperti penagihan dadah, kecurian, jenayah kolar putih, rasuah, salah guna kuasa, hilang integriti dan sebagainya.
- d) Bandar yang bebas dari kemalangan dalam dan luar bangunan seperti kemalangan jalan raya, jatuh dari bangunan, kebakaran dan sebagainya.

Kajian ini hanya akan menumpukan kepada komponen (a) sahaja iaitu bandar yang bebas daripada kes jenayah seperti curi ragut, pecah rumah, kecurian dan jenayah kekerasan yang menyebabkan kehilangan nyawa dan trauma, kerosakan harta benda dan sosial. Menurut JPM (2010), jenayah dan perasaan takut terhadap jenayah mempengaruhi kualiti hidup rakyat dan memberikan kesan yang sungguh memudaratkan kepada masyarakat. Pada masa ini, Program Bandar Selamat melibatkan penyertaan 151 PBT di seluruh Malaysia termasuk Sabah dan Sarawak.

### Metod Kajian

Kajian ini adalah berbentuk kajian tinjauan yang melibatkan pengumpulan data kuantitatif yang menggunakan data-data statistik sebagai medium pengkajian. Sampel kajian adalah seramai 310 orang responden yang terdiri daripada penghuni yang tinggal di Taman Perumahan Wangsa Melawati, Wangsa Maju,

Kuala Lumpur. Pemilihan sampel ini berdasarkan kepada jadual penentuan saiz sampel yang disediakan oleh Krejcie dan Morgan (1970). Daripada 310 soal selidik yang dihantar sebanyak 154 dikembalikan kepada pengkaji. Cara pemilihan responden dibuat dengan menggunakan kaedah persampelan rawak mudah atau *Simple Random Sampling*. Instrumen kajian berdasarkan kepada objektif kajian yang melihat kepada tahap keselamatan (sejumlah 13 soalan disediakan bagi tujuan pengukuran yang telah diadaptasi daripada oleh Jamaludin (2007) mengikut kesesuaian kajian), tahap kebimbangan terhadap jenayah (sejumlah 11 soalan disediakan bagi tujuan pengukuran yang diubahsuai daripada set soal selidik Fear of Crime Survey (2007)) dan langkah-langkah pelaksanaan Konsep Bandar Selamat (soalan-soalan menyenaraikan 14 langkah pencegahan jenayah di bawah Program Bandar Selamat yang telah digunakan oleh Ahmad Nazrin Aris (2008) dan diubahsuai mengikut kesesuaian kajian). Pemprosesan data akan dilakukan dengan komputer menggunakan perisian *Statistical Package for The Social Science* atau SPSS versi 16.0 bagi memperolehi dapatan untuk melihat min.

## Hasil Kajian

### *Tahap Keselamatan di Kawasan Taman Perumahan*

Berdasarkan Jadual 1, hasil analisis mendapati persepsi responden terhadap keseluruhan tahap keselamatan di kawasan taman perumahan adalah pada tahap sederhana dengan nilai *mean* keseluruhan adalah 2.54. Ini menunjukkan tahap keselamatan di kawasan tersebut masih berada pada tahap yang perlu berjaga-jaga dan perlu lagi diberi perhatian yang lebih mendalam supaya tahap keselamatan di kawasan perumahan tersebut selamat daripada ancaman jenayah.

Jadual 1

#### Tahap Keselamatan

| Tahap Keselamatan | Min  |
|-------------------|------|
|                   | 2.54 |

(n=154)

### *Tahap Kebimbangan Terhadap Jenayah*

Berdasarkan Jadual 2, hasil kajian mendapati persepsi responden terhadap tahap kebimbangan terhadap jenayah di kawasan taman perumahan adalah pada tahap sederhana dengan nilai min keseluruhan adalah 3.43. Ini menunjukkan tahap kebimbangan terhadap jenayah responden di kawasan perumahan

tersebut masih lagi samar-samar di mana kebanyakan mereka berjaga-jaga supaya jenayah tidak berlaku di kawasan tersebut.

#### Jadual 2

##### Tahap Kebimbangan Terhadap Jenayah

| Tahap Kebimbangan Terhadap Jenayah | Min  |
|------------------------------------|------|
|                                    | 3.43 |

(n=154)

#### ***Tahap Kepentingan Langkah-langkah Pencegahan Jenayah di Bawah Program Bandar Selamat***

Analisis ke atas tahap kepentingan langkah-langkah pencegahan jenayah di bawah Program Bandar Selamat dari persepsi penduduk dibuat bagi mengenal pasti langkah-langkah pencegahan jenayah yang paling sesuai dilaksanakan di taman perumahan tersebut mengikut persepsi penduduk setempat. Daripada 15 langkah pencegahan jenayah yang ada, hanya 14 langkah yang akan dinilai. Ini kerana langkah pencegahan jenayah yang ke 15 iaitu Agenda Tetap Bulanan Dalam Mesyuarat Majlis Penuh PBT tidak melibatkan pelaksanaan di kawasan taman perumahan.

Bentuk hierarki yang digunakan dalam Rajah 1 di atas adalah bentuk hierarki yang digunakan oleh Ahmad Nazrin Aris (2008) dalam kajian beliau. Berdasarkan kepada Rajah 4.1 di atas, didapati pilihan responden bagi langkah-langkah pencegahan jenayah yang dirasakan penting untuk dilaksanakan di kawasan perumahan mereka adalah penyediaan balai polis tetap atau bergerak, rondaan di kawasan perumahan dan pemasangan CCTV. Oleh itu, hasil kajian ini telah mengenal pasti langkah-langkah pencegahan jenayah di bawah Program Bandar Selamat yang paling sesuai dilaksanakan di kawasan Taman Perumahan Wangsa Melawati, Wangsa Maju, Kuala Lumpur mengikut persepsi penduduk yang tinggal di kawasan tersebut.

#### Rajah 1

##### Hierarki Kepentingan Langkah-langkah Pencegahan Jenayah dari Persepsi Responden

| Pemerinkatan |                                            | Min  |
|--------------|--------------------------------------------|------|
| 1            | Penyediaan balai polis tetap atau bergerak | 4.27 |
| 2            | Rondaan di kawasan perumahan               | 4.05 |

(sambungan)

| <i>Pemeringkatan</i> |                                                            | <i>Min</i> |
|----------------------|------------------------------------------------------------|------------|
| 3                    | Pemasangan kamera litar tertutup (CCTV)                    | 3.95       |
| 4                    | Penyediaan tempat motosikal berkunci                       | 3.63       |
| 5                    | Penyediaan penggera keselamatan                            | 3.43       |
| 6                    | Pendidikan, kesedaran awam dan publisiti                   | 3.31       |
| 7                    | Pemetaan GIS jenayah dan Program Bandar Selamat            | 3.28       |
| 8                    | Pencahayaannya di kawasan sasaran                          | 3.24       |
| 9                    | Penyediaan papan tanda peringatan jenayah                  | 3.18       |
| 10                   | Laluan awam tidak terlindung daripada pandangan awam       | 3.18       |
| 11                   | Penjanaan aktiviti bersesuaian di kawasan terdedah jenayah | 3.16       |
| 12                   | Pelaksanaan reka bentuk persekitaran yang selamat (CPTED)  | 3.12       |
| 13                   | Penyediaan cermin keselamatan                              | 3.08       |
| 14                   | Pengasingan laluan pejalan kaki daripada laluan bermotor   | 2.63       |

### Perbincangan

#### *Tahap Keselamatan di Kawasan Taman Perumahan*

Berdasarkan analisis dan penemuan kajian dalam Bab Empat, didapati terdapat beberapa perkara berkaitan tahap keselamatan di kawasan taman perumahan yang perlu dibincangkan dengan lebih terperinci. Salah satu di antaranya adalah mengenai rondaan oleh pihak polis di kawasan taman perumahan ini. Selain itu aktiviti komuniti perlulah dipertingkatkan kerana di kawasan tersebut kurangnya aktiviti berkenaan ini kerana tanggung jawab menjaga keselamatan tidak hanya menjadi tanggung jawab pihak polis semata-mata tetapi juga menjadi tanggung jawab bersama antara penduduk setempat. Ini disokong oleh pandangan Jamaludin (2007) bahawa operasi pencegahan jenayah di sesebuah taman perumahan atau kawasan petempatan banyak bergantung kepada keaktifan Persatuan Penduduk atau Rukun Tetangga yang diberikan tanggungjawab untuk memelihara aspek keselamatan ahli-ahlinya. Oleh itu, perkara utama yang perlu diambil perhatian oleh penduduk adalah mengaktifkan Persatuan Penduduk dengan memberikan komitmen yang berterusan kepada setiap aktiviti yang dilaksanakan.

### ***Tahap Kebimbangan Terhadap Jenayah***

Dari segi tahap kebimbangan terhadap jenayah, hasil analisis dan penemuan kajian mendapati kawasan taman perumahan ini adalah selamat untuk didiami kerana secara keseluruhannya penduduk tidak berasa bimbang ketika berada di kawasan taman perumahan ini. Penduduk juga didapati tidak bimbang mengenai kegiatan jenayah seperti pecah rumah, samun, rompak dan kecurian kereta di kawasan taman perumahan ini. Ini mungkin disebabkan oleh kegiatan jenayah tersebut jarang berlaku dan tahap keselamatan di kawasan taman perumahan ini masih dalam keadaan yang terkawal.

### ***Tahap Kepentingan Langkah-langkah Pencegahan Jenayah di Bawah Program Bandar Selamat***

Kajian ke atas tahap pelaksanaan langkah-langkah pencegahan jenayah di bawah Program Bandar Selamat yang sesuai dilaksanakan di kawasan kajian mendapati terdapat tiga langkah pencegahan jenayah yang menjadi pilihan responden yang dirasakan sangat penting untuk dilaksanakan di kawasan kajian. Ketiga-tiga langkah tersebut adalah penyediaan balai polis tetap atau bergerak, meningkatkan rondaan polis di kawasan taman perumahan dan pemasangan CCTV di kawasan perniagaan dan tempat awam. Hasil penemuan kajian ini adalah hampir sama dengan hasil penemuan kajian yang diperolehi oleh Ahmad Nazrin Aris dan Zainab (2009) di mana hasil kajian mereka mendapati penggunaan CCTV adalah langkah pencegahan jenayah yang paling penting diikuti oleh pondok polis, membersihkan kawasan semak dan terlindung, pengasingan laluan pejalan kaki dari laluan bermotor dan pemasangan lampu dan pencahayaan kawasan.

### **Kesimpulan**

Berdasarkan kepada perbincangan di atas, dapat disimpulkan bahawa tahap keselamatan di kawasan taman perumahan ini masih dalam keadaan terkawal. Kebimbangan penduduk terhadap jenayah juga adalah pada tahap yang rendah. Walau bagaimanapun, perkara yang perlu dititikberatkan oleh penduduk di kawasan ini adalah mengaktifkan Persatuan Penduduk yang dilihat tidak berperanan dengan sewajarnya. Penyertaan penduduk dalam aktiviti yang dilaksanakan oleh Persatuan Penduduk amat penting dalam meningkatkan interaksi komuniti di kawasan ini dan membantu pelaksanaan konsep bandar selamat di kawasan taman perumahan ini. Bagi tujuan ini, peranan JPNIN dilihat amat penting dalam mengeratkan perpaduan dan interaksi komuniti antara penduduk. Disamping itu, peranan pihak berkuasa dalam aspek keselamatan seperti pihak polis dan DBKL perlu dipertingkatkan. Kerjasama antara kedua-dua pihak berkuasa ini dengan Persatuan Penduduk akan dapat memastikan kejayaan pelaksanaan Program Bandar Selamat di kawasan ini.

### Rujukan

- Ahmad Nazrin Aris 2008. *Keberkesanan Program Bandar Selamat Dari Persepsi Pelancong Singapura. Kajian Kes: Bandaraya Johor Bahru* (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia.
- Ahmad Nazrin Aris & Zainab, K. 2009. Kepentingan Program Bandar Selamat sebagai asas keselamatan industri pelancongan di bandaraya Johor Bahru. *Jurnal Teknologi*, 51 (E), Dis. 2009, 123-137.
- Berita Harian bertarikh 28 Mac 2011. Jenayah Turun 35 Peratus.
- Berita Harian bertarikh 6 Jun 2011
- Ditton, J., Bannister, J., Gilchrist, E., & Farrall, S. 1999. Afraid or angry? Recalibrating the fear of crime. *International Review of Victimology* 6: pp.83-99
- DuBow, F., McCabe, E., & Kaplan, G. 1979. *Reactions to Crime: A Critical Review of the Literature*. Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office.
- Hasnah, G., & Mat Saad, A.R. 1995. Jenayah Remaja: Permasalahan dan Penyelesaian. Selangor: Penerbit Hizbi.
- Jabatan Perancangan Bandar dan Desa. 2006. Pengalaman Pelaksanaan Program Bandar Selamat. Program Bandar Selamat 2006: Kompilasi Kertas Kerja dan Persembahan Multimedia. Kuala Lumpur: Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan, JPBD.
- Jabatan Perancangan Bandar dan Desa. 2010. *Laporan Pemantauan Pelaksanaan Program Bandar Selamat, 2010*. Kuala Lumpur. Retrieved on 25 October 2011 from <http://www.townplan.gov.my>
- Jabatan Perdana Menteri. 2010. *Program Transformasi Kerajaan: Pelan Hala Tuju*. Kuala Lumpur: Percetakan Nasional Malaysia Berhad
- Jamaludin, M. 2007. *Aspek Keselamatan Awam Dalam Pembentukan Bandar Selamat di Malaysia: Kajian Kes Alor Setar, Kedah* (Tesis PhD). Universiti Sains Malaysia.
- Jenayah Turun 35 Peratus. 2011, Mac 28. *Berita Harian*. Retrieved on 21 October 2011 from <http://www.bharian.com.my/bharian/articles/JenayahTurun35peratus/Article>
- Krejcie, V.R., & Morgan, D.W. 1970. Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 1970, 30, 607 - 610.
- Lee, M. 2007. *Inventing Fear of Crime Criminology and the Politics of Anxiety*. Cullompton: Willan.
- Mohd. Radzuan, I. 1995. *Polis Dalam Sistem Keadilan Jenayah di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Newburn, T. 2003. *Handbook of Policing*. Cullompton: Willan.
- Polis DiRaja Malaysia. 2011. Statistik Kadar Jenayah Bagi Tahun 2006 Hingga 2010. Kuala Lumpur: Urus Setia KPN (Perhubungan Awam), Ibu Pejabat Polis DiRaja Malaysia, Bukit Aman.

- Police Executive Research Forum. 2010. *Target's Safe City Program: Community Leaders Take the Initiatives in Building Partnerships With the Police*. Retrieved on 21 October from <http://www.policeforum.org/>
- Syuhada, C.A., & Hardi, E.Y. 2011, Jun 6. Keselamatan Rakyat Diutama. *Berita Harian*. Retrieved on 21 October 2011 from <http://www.bharian.com.my/bharian/articles/Keselamatanrakyatdiutama/Article>
- Utusan Online 4 Mac 2010 "Lagi Wanita Diragut di Wangsa Melawati. *Utusan Malaysia*. <http://www.utusan.com.my/>
- Walklate, S. 2007. *Imagining the Victim of Crime*. Maidenhead: Open University Press
- Warr, M. 1994. Public Perceptions And Reactions To Violent Offending And Victimization. In *Consequences and Control*, edited by Albert J. Reiss, Jr., and Jeffrey A. Roth. Vol. 4 of *Understanding and preventing violence*. Washington, D.C.: National Academy Press.